

Lausunto Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarviosta ja palvelusopimuksesta vuosille 2027-2029

Kuntakehityslautakunta 23.09.2026 § 101

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus pyytää sopijakuntiensa lausuntoa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 18.8.2026 tekemistä ja liitteinä olevista esityksistä:

-Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimus 2027-2029, §91
-Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2031, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, §92

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus pyytää sopijakuntia toimittamaan Tuusulan kunnanhallitukselle osoitetut kirjalliset lausunnot talousarvio- ja palvelusopimusesityksistä viimeistään 30.9.2026 mennessä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii yhteistoimintasopimuksessa sille osoitetuista sopijakuntien ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä. Ympäristökeskus tuottaa palvelunsa ja viranomastehtävät toimintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut jakautuvat ympäristökeskuksen hallinnon, ympäristövalvonnan, ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluyksiköille.

Kuntien maksuosuudet määräytyvät tuotteistettujen ja kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden mukaisesti. Sopijakuntien lopulliset maksuosuudet määräytyvät tilinpäätösvaiheessa kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulojen perusteella.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelualueen talousarvio 2027:

Hallinnon palveluyksikkö

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset hallinnon palveluyksikölle vuonna 2027 ovat 553 733 eur. Hallinnon kustannus on aikaisempaa noin 200 000 euroa pienempi johtuen budjettiteknisestä muutoksesta, kun myös ympäristövalvonnan ja ympäristönsuojelun tilojen vuokratkustannukset on siirretty palveluyksiköiden kustannuksiin terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon tapaan.

Ympäristövalvonnan palveluyksikkö

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset ympäristövalvonnan palveluyksikölle vuonna 2027 ovat 843 445 eur. Ympäristövalvonnan vuoden 2027 talousarvioon on budjetoitu erilaisia lupa- ja valvontamaksuja 231 000 euroa. Se on noin 45 000 euroa enemmän kuin vuonna 2026. Ympäristövalvonnan taksat päivitetään syksyllä, minkä arvioidaan nostavan tuloja. Lisäksi tuloarvio perustuu kolmen edellisen vuoden toteutuman keskiarvoon. Ympäristövalvonta ei voi itse vaikuttaa kovin paljon maksutulojen kertymiseen, sillä se riippuu saapuvista lupahakemuksista ja ympäristölupien osalta myös myönnettyjen lupien lainvoimaiseksi tulosta.

Ympäristönsuojelun palveluyksikkö

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset ympäristönsuojelun palveluyksikölle vuonna 2027 ovat 794 525 eur, missä on noin 112 000 euron nousu johtuen vuokratukustannuksia koskevasta teknisestä muutoksesta. Osa ympäristönsuojelun palveluyksikön palveluista tuotetaan edellisvuosien tapaan ulkopuolisella hankerahoituksella, jota haetaan kansallisista ja kansainvälisistä rahoituslähteistä sekä yksityisiltä rahoittajilta. Tuottoja on arvioitu 68 100 eur eli 23 656 eur edellisvuotta vähemmän johtuen päättyvistä hankkeista ja uusien, haettavien hankerahoitusten epävarmasta toteutumisesta.

Terveysvalvonnan palveluyksikkö

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset terveysvalvonnan palveluyksikölle vuonna 2027 ovat 1 132 863 eur, mikä on samalla tasolla kuin edellisvuonna. Ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarvioon on budjetoitu lupa- ja valvontapalveluista kertyviä maksutuloja terveysvalvonnan palveluyksikköön yhteensä 575 000 euroa. Terveysvalvonnassa maksutuloja kertyy lakisääteisen perusmaksun lisäksi erilaisista tarkastusmaksuista, joita syntyy sitä mukaa kun tarkastuksia tehdään. Taksaa korottamalla ja tarkastusten määrää kasvattamalla on mahdollista vaikuttaa kertyviin maksutuloihin. Taksa on tarkoitus tarkistaa vuoden 2027 alusta lähtien, mikä on otettu huomioon tuloarvioissa.

Eläinlääkintähuollon palveluyksikkö

Sopijakuntien yhteenlasketut yhteistoimintakorvaukset eläinlääkintähuollon palveluyksikölle vuonna 2027 ovat 904 414 euroa, mikä on 13 000 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Uuden eläinlääkintähuoltolain mukaisesti järjestetyt palvelut ovat nostaneet kunnalle tulevia maksutuloja, koska kunnan järjestämisvastuun ulkopuolisista toimenpiteistä veloitetaan kunnalle maksu. Mäntsälän eläinlääkintäpalveluja koskeva sopimus yliopiston kanssa ei myöskään nostanut kustannuksia.

Asiakaspalvelun palvelutaso ja kustannukset

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen asiakkaille tuottamissa viranomaispalveluissa pyritään seuraaviin palvelutasoihin vuonna 2027:

- Ympäristönsuojeluviranomaisen säännöllinen valvonta on yhtenäistä
- Ympäristönsuojeluviranomaisen lupakäsittelyn tavoitteellinen käsittelyaika on 8 kuukautta.
- elintarvikevalvonnan kattavuus on 100 % ja terveydensuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus 90 %.
- Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista.

Ympäristökeskuksen ympäristövalvonnan ja ympäristöterveydenhuollon asiakaspalvelumaksut perustuvat taksoihin, jotka tarkistetaan tarvittaessa palveluiden omakustannusarvoa vastaavaksi. Taksankorotuksia valmistellaan vuodelle 2027.

Vesistökuunnostus hankkeet

Talousarviossa on huomioitu valmisteilla oleva Mäntsälän järvien vesistökuunnostushanke. Tarkoitus on, että aiemmin erillisinä hankkeina tehdyt Kilpijärven, Isojärven ja Hunttijärven hankkeet yhdistetään yhdeksi järvikunnostushankkeeksi, jossa toimenpiteitä voidaan tehdä eri järville pidempijänteisen suunnitelman ja tarpeiden mukaisesti.

Mäntsälän kunnan maksuosuudet

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuudet Mäntsälän kunnan osalta vuodelle 2027 nousevat yhteensä 620 687,28 euroon (vuonna 2024 oli 561 357 euroa) - muutos + 59 150 euroa / + 10,6 %.

Keskeiset syyt maksuosuuden nousulle:

-ympäristökeskuksen vuokratulujen kohdistus hallinnosta ympäristövalvonnan ja -suojelun palveluyksiköihin. Vuokratulut kohdistetaan tällöin asukasluvun suhteessa nostaen Mäntsälän maksuosuutta. Vuokrankohdistuksen muutoksen takana on tavoite määritellä yksiköiden tuloutus vastaamaan aitoja menoja.

-Mäntsälään tehty työ viimeisen kolmen vuoden toteutuman pohjalta. Yksi keskeinen työ on ollut Mäntsälän ympäristönsuojelumääräysten päivitystyö, joka on nostanut Mäntsälään tehdyn työn määrää ja vaikuttaa talousarvion kustannuslaskentaan.

Sopijakuntien lopulliset maksuosuudet määräytyvät tilinpäätösvaiheessa kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulojen perusteella.

Valmistelija

kuntakehitysjohtaja Vesa Gummerus, vesa.gummerus(a)mantsala.fi

Esittelijä

Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus esittää lausuntonaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarvioesityksestä ja taloussuunnitelmasta vuosille 2028-2031 sekä palvelusopimuksesta vuosille 2027-2029 seuraavaa:

1. Mäntsälän kunta hyväksyy osaltaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarvioesityksen ja palvelusopimuksen vuosille 2026-2028.
2. Mäntsälän kunta pitää Mäntsälän kustannusosuuden nousua liian suurena, joskin sille on esitetty talousarvioaineistossa riittävät perusteet. Mäntsälän kunta edellyttää, että ympäristövalvonnan ja ympäristöterveydenhuollon asiakasmaksut perustuvat todellisiin kustannuksiin ja taksankorotukset valmistellaan mahdollisimman pian. Tulojen lisäys vähentää sopijakuntien omaa maksuosuutta.
3. Mäntsälän kunta näkee hyvänä, että ympäristölupien käsittelyajalle on asetettu selkeä tavoite, ja että käsittelyaikoja seurataan osana tavoite-/talousraportointia.
4. Mäntsälän kunta pitää järvikunnostushankkeiden edistämistä tärkeänä ja hallinnollisesti hankkeiden yhdistäminen on järkevää.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Talous- ja toimintasuunnitelmaluonnos 2027-2031

Liite 2. Palvelusopimus

Valmistelija

Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa, vesa.gummerus@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää lausuntonaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarvioesityksestä ja taloussuunnitelmasta vuosille 2028-2031 sekä palvelusopimuksesta vuosille 2027-2029 seuraavaa:

1. Mäntsälän kunta hyväksyy osaltaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarvioesityksen ja palvelusopimuksen vuosille 2026-2028.
2. Mäntsälän kunta pitää Mäntsälän kustannusosuuden nousua liian suurena, joskin sille on esitetty talousarvioaineistossa riittävät perusteet. Mäntsälän kunta edellyttää, että ympäristövalvonnan ja ympäristöterveydenhuollon asiakasmaksut perustuvat todellisiin kustannuksiin ja taksankorotukset valmistellaan mahdollisimman pian. Tulojen lisäys vähentää sopijakuntien omaa maksuosuutta.
3. Mäntsälän kunta näkee hyvänä, että ympäristölupien käsittelyajalle on asetettu selkeä tavoite, ja että käsittelyaikoja seurataan osana tavoite-/talousraportointia.
4. Mäntsälän kunta pitää järvikunnostushankkeiden edistämistä tärkeänä ja hallinnollisesti hankkeiden yhdistäminen on järkevää.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Liite 1. Talous- ja toimintasuunnitelmaluonnos 2027 – 2031
Liite 2. Palvelusopimus